

9/2/33

EL LLENGUATGE

A través de certes coses

(I)

Segons el Diccionari Fabra, la locució prepositiva *a través de* significa «anant d'una extremitat a l'altra, d'una costat a l'altre, d'una cosa per dins d'ella». I il·lustra aquesta definició amb els exemples següents: *La llum passava a través dels vidres*, *A través de la munió de gent*. La Gran Enciclopèdia Catalana, en aquest punt, segueix fidelment el Fabra, amb l'única variació que en lloc del segon dels exemples transcrits indica el següent: *Els xiulets del vent a través del bosc*. La informació que sobre aquesta locució dóna el Diccionari Alcover-Moll no sembla tampoc autoritzar el seu ús sinó per a expressar, d'acord amb el sentit definit pel Fabra, una acció material: en els exemples que en recull *a través de* introdueix els grups nominal *el bosc*, *la forest*, *un telí el vent*.

Tanmateix, la llengua actual, tant la llengua col·loquial o parlada com la llengua culta o escrita, fa un ús considerable de la locució *a través de* amb un significat que ultrapassa de bon tros el que li reconeixen els nostres repertoris lexicogràfics. Ens en vam fer ressò en un dels nostres modestos treballs de divulgació gramatical, en què exemplificàvem l'

ús d'aquesta locució amb les frases *Hom vam saber a través d'un amic nostre* i *Hem obtingut el permís a través del delegat del ministeri*. Algú pot pensar, amb tot el dret, que ens vam excedir, i, de fet, ens sembla que, si de cas, no seria pas el primer cop que hom condemna aquest ús que es fa de *a través de* amb un valor més o menys equivalent o aproximat a *per mitjà de* o *per conducte de*; si més no, que hi manifesta les seves reserves. Que avui, en certs casos, o en certs autors, aquest ús ha esdevingut ja un abús, es podria segurament sostenir. Però també creiem sostenible que cal admetre, pel cap baix, la legitimitat de l'ús de *a través de* en sentir translàtic o figurat. Si escorcollàvem els textos dels nostres escriptors actuals, incloent-hi, és clar, els més rigorosos i exigents en l'ús de l'idioma, i començant pels lingüistes, és probable que en trobéssim exemples en gairebé tots ells. Sense haver fet aquest escorcoll sistemàtic, tenim anotats exemples de Coromines, Moll, Badia i Margarit, Veny, Roca Pons, J. Nadal i M. Prats, M. Franquesa, Casas i Homs, Riba, J. Molas, Foix i Rovira i Virgili, de l'ús de *a través de* amb un valor que, estrictament, no preveuen les definicions dels diccionaris.

Albert Jané